

<https://helda.helsinki.fi>

Kestävän kehityksen lääketiede: yhdenvertaisuutta tutkitun tiedon keinoin

Klemetti, Miira

2018

Klemetti , M , Sainio , S , Salmi , H & Tiittala , P 2018 , ' Kestävän kehityksen lääketiede: yhdenvertaisuutta tutkitun tiedon keinoin ' , Suomen lääkärilehti , Vuosikerta. 73 , Nro 38 , Sivut 2057 . < <https://www.laakarilehti.fi/pdf/2018/SLL382018-2057.pdf> >

<http://hdl.handle.net/10138/305697>

---

publishedVersion

Downloaded from Helda, University of Helsinki institutional repository.

This is an electronic reprint of the original article.

This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version.

MIIRA KLEMETTI

LT, MPH, naistentautien ja synnytysten erikoistuva lääkäri
HYKS Naistenklinikka ja
Lunenfeld-Tanenbaum Research
Institute, Mount Sinai Hospital,
Toronto, Kanada

SUSANNA SAINIO

dosentti, naistentautien,
synnytysten sekä perinatologian
erikoislääkäri
SPR Veripalvelu

HELI SALMI

LT, lastentautien erikoislääkäri,
anestesiologian ja tehohoidon
erikoislääkäri
HUS Lastenkliniikka

PAULA TIITTALA

LL, terveydenhuollon erikoislääkäri
THL, terveysturvallisuusosasto

Kestävän kehityksen lääketiede: yhdenvertaisuutta tutkitun tiedon keinoin

Mihin tämä maailma on menossa? Ainakin terveyden ja hyvinvoinnin suhteen parempaan. YK:n Vuosituhattavoitteiden aikakautena (2000–2015) otettiin merkittäviä edistysaskelia. Esimerkiksi äärimmäinen köyhyys ja lapsikuolleisuus puolittuivat ja äitiyskuolleisuus väheni 45 % vuoteen 1990 verrattuna (1). Samalla tuli osoitetuksi, että maailman parantaminen on mahdollista, kun sitoudutaan kunnianhimoisiin yhteisiin päämääriin.

Toisaalta kehityksellä on hintansa. Uusiutumattomien luonnonvarojen käytön, epätasaisen teknologisen kehityksen ja väestönkasvun ympäristövaikutukset ovat paheneva terveysuhka, joka on välttämätöntä huomioida (2). Myös terveyteen liittyvä eriarvoisuus on lisääntynyt, sekä maiden välillä että niiden sisällä (1,3,4). Terveiden näkökulmasta kestävä kehitys vaatii yhteiskunnan ja terveydenhuollon resurssien ka-

Agenda 2030 korostaa terveyspalvelujen saatavuutta ja lisäksi mm. niiden kriisinkestävyttä ja laatua (5,7,8). Vakaassakin olosuhteissa terveyteen vaikuttavien tekijöiden puutteellinen tilastointi ja terveydenhuollon heikko laadunvalvonta hidastavat kehitystä, puhumattakaan poliittisen epävakauden tai luonnonkatastrofien lamauttamista yhteiskunnista. Monialainen tutkimusyhteistyö mahdollistaa kestävä kehitystä edistävät innovaatiot, kehityksen seuraamisen, resurssien oikean kohdentamisen ja poliittisen tahtotilan kehittämisen (2,8,9).

Agenda 2030 koskee kaikkia YK:n jäsenmaita ja työsarkaa riittää Suomessakin. Kestävän kehityksen terveystavoitteita seuraavassa Global Burden of Disease -tutkimuksessa Suomessa tautitaakka oli useimpiin maihin verrattuna vähäinen, mutta esimerkiksi päihteiden käyttöä, itsemurhakuolleisuutta ja lasten lihavuutta koskeva sijoitus on huonompi (4). Sairastavuuden ja terveyspalveluihin pääsyn väestöryhmittäiset erot, erityisesti nuorten keskuudessa, ovat meidän haaste (10,11).

”Suomi, jonka haluamme 2050” on kansallisen tulkinta Agenda 2030:sta (12). Sen toimeenpanosta ja seurannasta vastaa hallitus. Suunnitelmassa on nostettu esiin sote-uudistus, väestöryhmien ja alueellinen eriarvoisuus, mielenterveys, ympäristö- ja asumisterveys sekä eri sektorien yhteistyö. Tavoitteisiin pääseminen ympäristökestävyys huomioiden edellyttää yhteistyötä eri hallinnonalojen ja yhteiskunnallisten toimijoiden välillä.

Jokainen lääkäri voi toteuttaa kestävä kehityksen lääketiedettä esimerkiksi huolehtimalla potilaiden yhdenvertaisesta kohtelusta ja hoitoon pääsystä, perustamalla hoitopäätökset näyttöön sekä edistämällä terveellisiä ja ekologisia elintapoja. Voimme myös pyrkiä vaikuttamaan kestävä kehityksen huomioimiseen päätöksenteossa laajemminkin, etenkin nyt sote-uudistuksen keskellä. ●

Agenda 2030 korostaa terveyspalvelujen saatavuutta.

navoimista ekologisesti kestävästi ja ketään syrjimättä, sekä nykyisten että tulevien sukupolvien terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi (2,5).

YK:n nykyinen kestävä kehityksen toiminta-ohjelma, Agenda 2030, sisältää 17 maailmanlaajuisia tavoitetta (6). Päämääränä on poistaa köyhyys sekä turvata hyvinvointi, ihmisoikeudet, taloudellinen vauraus ja yhteiskunnallinen vakaus maapallon rajalliset luonnonvarat huomioiden (7). Tavoitteena 3 on terveellisen elämän ja hyvinvoinnin takaaminen kaikenikäisille, mutta muihinkin tavoitteisiin liittyvät toimet vaikuttavat terveyden edellytyksiin (6). Jokaisen naisen, lapsen ja nuoren terveyden edistäminen, riippumatta elinpaikasta tai taustasta (mukaan lukien kriisitilanteet), on tunnustettu keskeiseksi tavoitteiden saavuttamisen kannalta (8).

KIRJALLISUUSLUETTELO
pdf-versiossa
www.laakarilehti.fi

Sisällysluettelot
SLL 38/2018

SIDONNAISUUDET

Miira Klemetti, Susanna Sainio,
Heli Salmi, Paula Tiittala:
Ei sidonnaisuuksia.